

Sygn. akt II C 408/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 września 2016 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach II Wydział Cywilny Ośrodek (...) w R.

w składzie:

Przewodniczący SSO Katarzyna Banko

Protokolant Bogumiła Brzezinka

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2016 roku w Rybniku

sprawy z powództwa K. S.

przeciwko L. W.

o zapłatę

1. uchyla wyrok zaoczny z dnia 8 marca 2016r. w punkcie 1 co do ustawowych odsetek od kwoty 100.000 (sto tysięcy) złotych od dnia 25 czerwca 2010r.;
2. zasądza od pozwanej L. W. na rzecz powódki K. S. od kwoty 100.000 (sto tysięcy) złotych ustawowe odsetki od dnia 3 lipca 2010r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz ustawowe odsetki za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r.;
3. oddala powództwo co do żądania ustawowych odsetek od dnia 25 czerwca 2010r. do 2 lipca 2010r.;
4. w pozostałym zakresie wyrok zaoczny utrzymuje w mocy.

SSO Katarzyna Banko

Sygn. akt II RC 408/15

UZASADNIENIE

Powódka K. S. domagała się orzeczenia nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym, że pozwana L. W. ma zapłacić powódce kwotę 100.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 25 czerwca 2010r. wraz z kosztami postępowania.

W uzasadnieniu powyższego żądania podano, że w dniu 1-go lutego 2005r. w W. K. S. udzieliła pożyczki w wysokości 100.000 zł L. W.. Następnie, w dniu 26 października 2005 roku L. W. złożyła pisemne oświadczenie potwierdzające zawarcie umowy pożyczki i tym samym stanowiące uznanie długu. W związku z powyższym, iż strona pozwana pomimo uznania długu uchylała się od zwrotu pożyczonej kwoty, K. S. mając na uwadze chęć polubownego załatwienia sprawy w dniu 15 czerwca 2005r. wysłała wezwanie do zapłaty w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania, uprzedzając jednocześnie o konsekwencjach niezastosowania się do wezwania. Następnie w dniu 18 czerwca 2013r. wysłała przedsądowe wezwanie do zapłaty pożyczonej kwoty 100.000 zł na dzień 30 czerwca 2013r. Jednakże do dnia dzisiejszego zapłata stosownej kwoty na rzecz strony powodowej nie nastąpiła ani w części, ani w całości.

Zarządzeniem z dnia 02 listopada 2015r. sprawę skierowano do rozpoznania w trybie zwykłego postępowania rozpoznawczego.

Sąd Okręgowy w Gliwicach wyrokiem zaocznym z dnia 08 marca 2016r. zasądził od pozwanej L. W. na rzecz powódki K. S. kwotę 100.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 25 czerwca 2010r. oraz kosztami procesu w kwocie 8.617 zł.

Od wyroku zaocznego z dnia 08 marca 2016r. pozwana L. W. wniosła sprzeciw domagając się uchylecia powyższego wyroku i zasądzenia od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu.

W uzasadnieniu powyższego sprzeciwu pozwana przyznała, że pożyczyła od powódki kwotę 30.000 dolarów amerykańskich. Pieniądze te były przeznaczone na otwarcie działalności gospodarczej oraz inwestycję na Białorusi. Z działalności tej miała być zwrócona pożyczka, a także obie strony miały czerpać z tej działalności profity. Niestety pozwana została oszukana przez swoich kontrahentów na Białorusi i tym samym straciła zainwestowane pieniądze o czym wiedziała powódka. Z tego powodu powódka nie dochodziła zwrotu pożyczki albowiem była to strata poniesiona przez obie strony. Ponadto pozwana podniosła zarzut przedawnienia albowiem termin przedawnienia pożyczki udzielonej w ramach prowadzonych działalności gospodarczych wynosi 3 lata. Z tym, że również termin 10 lat został przekroczony albowiem pismo, na które powołuje się powódka zostało sporządzone w dniu 06 października 2005r., a nie 26 października 2005r. i to w warunkach wyłączających swobodne powzięcie woli.

Sąd ustalił, co następuje:

W lutym 2005r. powódka K. S. udzieliła pozwanej L. W. pożyczki w kwocie 30.000 dolarów amerykańskich. Zwrot powyższej pożyczki miał nastąpić w terminie 1 roku od dnia jej udzielenia. Strony nie sporządziły wówczas żadnego dokumentu potwierdzającego fakt zawarcia umowy pożyczki. Udzielona pożyczka miała zostać przeznaczona przez pozwaną na uruchomienie działalności gospodarczej na Białorusi polegającej na produkcji kostki brukowej. (dowód: zeznania świadków W. H. i J. S. oraz przesłuchanie stron zapis audio – video k. 93)

W październiku 2005r. powódka wraz z synem J. S. udała się do miejsca zamieszkania pozwanej i wówczas złożyła ona pisemne oświadczenie, z którego wynika, że w lutym 2005r. pożyczyła od powódki kwotę 100.000 zł. (dowód: oświadczenie z dnia 26 października 2005r. k. 8)

Pismem z dnia 15 czerwca 2010r., nadanym w Urzędzie Poczтовым w Ż. w dniu (...) syn powódki – J. S. wezwał pozwaną L. W. do zapłaty kwoty 100.000 zł z tytułu udzielonej pożyczki wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 08 grudnia 2005r. w terminie 7 dni od otrzymania wezwania. (dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 15 czerwca 2010r. wraz z dowodem nadania k. 9)

Pismem z dnia 18 czerwca 2013r. pozwana ponownie została wezwana do zwrotu udzielonej pożyczki. (dowód: wezwanie z dnia 18 czerwca 2013r. k. 10)

Powódka K. S. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie handlu, nigdy nie udzielała zawodowo pożyczek. Nie zamierzała prowadzić działalności gospodarczej z pozwaną na Białorusi i w związku z tym zaprzeczyła, aby w związku z udzieloną pożyczką i prowadzoną przez pozwaną działalnością gospodarczą miała osiągać jakiejkolwiek korzyści materialne. (dowód: przesłuchanie stron zapis audio – video k. 93)

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 720 k.c. pożyczka jest umową, na podstawie której dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego przedmiot pożyczki, a biorący zobowiązuje się zwrócić przedmiot pożyczki w pieniądzu o tej samej wielkości lub w rzeczach tego samego gatunku i takiej samej jakości. Umowa pożyczki jest umową konsensualną. Dochodzi do skutku przez samo porozumienie się stron. Zawarcie umowy kreuje po stronie pożyczkodawcy obowiązek przeniesienia własności i wydania przedmiotu pożyczki. Obowiązki pożyczkodawcy do przeniesienia własności przedmiotu pożyczki na pożyczkobiorcę odpowiada obowiązek zwrotu, czyli przeniesienia przez pożyczkobiorcę na pożyczkodawcę przedmiotu pożyczki, powiększonego o ewentualne wynagrodzenie ustalone w umowie. Tak długo, jak długo przedmiot pożyczki nie zostanie wydany pożyczkobiorcy, tak długo nie może powstać obowiązek jego zwrotu, obciążający pożyczkobiorcę. Umowa pożyczki ma bowiem charakter dwustronnie zobowiązujący (zob. Z. Gawlik,

Komentarz do art. 720 k.c., w: Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania - część szczególna, red. A. Kidyba, Lex 2010).

Jeżeli przedmiotem pożyczki jest suma pieniężna wyrażona w walucie obcej, dłużnik może spełnić świadczenie w walucie polskiej, chyba że umowa pożyczki zastrzega spełnienie świadczenia w walucie obcej.

Jak wynika z dokumentu z dnia 26 października 2005r. przedstawionego w rozpoznawanej sprawie przez stronę powodową w lutym 2005r. zawarta została umowa pożyczki pomiędzy powódką K. S. a pozwaną L. W.. W zeznaniach stron zachodzi sprzeczność co do terminu udzielenia pożyczki, gdyż powódka podała, że pożyczka została udzielona w lutym 2005r., zaś pozwana zeznała, iż pożyczka została udzielona w dniu 27 kwietnia 2005r. Stanowisko powódki potwierdził świadek J. S., zaś Sąd dał wiarę zeznaniom tego świadka, gdyż znajduje ono potwierdzenie w dokumencie z dnia 26 października 2005r., którego prawdziwości pozwana nie zaprzeczyła. Zresztą sam moment udzielenia pożyczki nie jest okolicznością najistotniejsza dla rozstrzygnięcia sprawy, bowiem pozwana przyznała, że zawarła umowę z powódką, otrzymała kwotę 30.000 dolarów i podpisała dokument z dnia 26 października 2005r.

Sporny pomiędzy stronami był termin zwrotu pożyczki, gdyż powódka i świadek J. S. zeznali, że pożyczka miała zostać zwrócona w terminie roku od dnia jej udzielenia, tj. do lutego 2006r., z kolei pozwana twierdziła, iż termin zwrotu pożyczki nie został uzgodniony.

Przepis art. 723 k.c. stanowi, że jeżeli termin zwrotu pożyczki nie jest oznaczony, dłużnik obowiązany jest zwrócić pożyczkę w ciągu sześciu tygodni po wypowiedzeniu przez dającego pożyczkę. Powyższy przepis stanowi normę iuris dispositivi w tym sensie, że strony mogą według swojej woli oznaczyć termin, którego upływ - licząc od chwili wypowiedzenia - spowoduje wymagalność zwrotu pożyczki. W umowie strony mogą dowolnie oznaczyć termin zwrotu pożyczki i w takim wypadku - z chwilą upływu tego terminu - dłużnik zobowiązany jest natychmiast spełnić świadczenie. Jakikolwiek wypowiedzenie lub wezwanie ze strony wierzyciela nie jest wtedy konieczne. Jeżeli jednak termin nie został oznaczony, obowiązek dłużnika powstaje dopiero z upływem 6 tygodni od wypowiedzenia dokonanego przez dającego pożyczkę. Wypowiedzenie jest jednostronnym oświadczeniem woli, z którego powinno wynikać, że wierzyciel w sposób stanowczy i bezwarunkowy żąda zwrotu pożyczki. Wskazanie konkretnego terminu zwrotu świadczenia nie jest konieczne, gdyż wynika on z art. 723 k.c. Forma wypowiedzenia jest obojętna, jeśli jednak umowa pożyczki ma formę pisemną, to również wypowiedzenie powinno być dokonane z zachowaniem tej formy (por. art. 720 § 2 i art. 77).

Co prawda termin zwrotu pożyczki nie został wskazany w dokumencie z dnia 26 października 2005r., jednakże fakt, iż pożyczka miała zostać zwrócona w terminie roku od jej udzielenia potwierdził świadek J. S., zaś pozwana na tę okoliczność nie przedstawiła żadnego dowodu.

Skoro pożyczka miała zostać zwrócona w lutym 2006r. to termin ten jest początkiem biegu terminu przedawnienia.

Termin przedawnienia roszczenia o zwrot pożyczki wynosi 10 lat, a gdy roszczenie to jest związane z prowadzeniem działalności gospodarczej - 3 lata. Zróżnicowanie terminów przedawnienia określonych w art. 118 k.c. nie zależy ani od charakteru podmiotu, któremu roszczenie przysługuje, ani od charakteru rozstrzyganej sprawy (cywilna czy gospodarcza), a wyłącznie od rodzaju (kwalifikacji) roszczenia z punktu widzenia jego związku z określonym rodzajem działalności (por. wyrok SN z 6 listopada 1998 r., III CKN 6/98, LexisNexis nr (...)). Do zastosowania trzyletniego terminu przedawnienia przewidzianego w art. 118 k.c. wystarczy, że działalność gospodarczą prowadzi strona dochodząca roszczenia wiążącego się z tą działalnością, nie jest natomiast wymagane, aby działalność gospodarczą prowadziły obie strony stosunku prawnego, z którego wywodzi się roszczenie majątkowe (por. wyrok SN z 2 kwietnia 2008 r., III CSK 302/2007, LexisNexis nr (...), OSNC-ZD 2009, nr B, poz. 37). Co prawda powódka jest podmiotem gospodarczym bowiem prowadzi działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży detalicznej wyrobów tekstylnych, jednakże pożyczki udzieliła pozwanej nie w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, lecz jako osoba fizyczna. Powódka bowiem nie zajmowała się zawodowo udzielaniem pożyczek. Fakt, iż pozwana zamierzała przeznaczyć pożyczone pieniądze na uruchomienie działalności gospodarczej na Białorusi nie może być podstawą do zastosowania trzyletniego terminu przedawnienia, gdyż termin ten znajduje zastosowanie jedynie dla roszczeń związanych z

prowadzoną działalnością gospodarczą, zaś z materiału dowodowego w sprawie zebranego jednoznacznie wynika, że powódka udzielając pożyczki nie zamierzała uczestniczyć w tym przedsięwzięciu gospodarczym. Zatem termin przedawnienia w rozpoznawanej sprawie wynosi 10 lat, bieg tego terminu rozpoczął się w lutym 2006r. i upłynąłby w lutym 2016r. Skoro powództwo o zwrot pożyczki wniesione zostało w dniu 23 października 2015r. (data nadania przesyłki w UP w Z. k. 11) to roszczenie nie jest przedawnione.

Pozwana w sprzeciwie podniosła także, że pismo z dnia 26 października 2005r. podpisała w stanie wyłączającym swobodne powzięcie woli. Zgodnie z zasadą kontrydiktoryjności procesu cywilnego ciężar dowodzenia spoczywa na stronach (art. 6 k.c., art. 232 k.p.c.). Również strony ponoszą niekorzystne skutki procesowe niewykazania okoliczności stanowiących podstawę ich roszczeń i zarzutów. Samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2001 roku, I PKN 660/00, Wokanda 2002/7-8/44) Pozwana L. W. nie przedstawiła żadnych dowodów celem udowodnienia zgłoszonego zarzutu stąd nie mógł on być uwzględniony przy rozstrzygnięciu sprawy.

Bezskuteczny upływ terminu zwrotu pożyczki wynikającego z umowy, ustawy lub z dokonanego wypowiedzenia jest równoznaczny z opóźnieniem się dłużnika ze spełnieniem świadczenia. Dłużnik zobowiązany jest wtedy do naprawienia poniesionej przez wierzyciela szkody oraz do zapłaty odsetek (por. art. 481 k.c.), niezależnie od odsetek należnych z tytułu umowy pożyczki, jeśli zostały one umówione. W piśmie z dnia 15 czerwca 2010r. wyznaczono pozwanej dodatkowy termin na zwrot pożyczki. Pismo to zostało nadane w Urzędzie Pocztowym w Ż. w dniu 18 czerwca 2010r. Biorąc pod uwagę czas niezbędny na doręczenie pozwanej powyższej korespondencji (7 dni, tj. do dnia 25 czerwca 2010r.) Sąd uznał, że odsetki należą się po upływie tego terminu, tj. od dnia 03 lipca 2010r. W tym też zakresie uchylił wyrok zaoczny i orzekł o ustawowych odsetkach i ustawowych odsetkach za opóźnienie, oddalił powództwo co do ustawowych odsetek za okres od 25 czerwca 2010r. do 02 lipca 2010r., zaś w pozostałym zakresie na podstawie art. 347 k.p.c. utrzymał wyrok zaoczny w mocy.

Mając powyższe ustalenia i rozważania na względzie na podstawie art. 720 k.c. orzeczono jak w sentencji. O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c., zaś o kosztach procesu na podstawie art.98 k.p.c. Koszty procesu obejmują opłatę sądową w kwocie 5.000 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

R., dnia 19 września 2016r. SSO Katarzyna Banko